

**Информационен материал на ПОД „Топлина“ АД
относно значението на показателите за доходност и инвестиционен риск,
използвани при оповестяване на инвестиционните резултати на
пенсионните фондове**

„НАРЕДБА № 61 от 27.09.2018 г. за изискванията към рекламните и писмените информационни материали и страниците в интернет на пенсионноосигурителните дружества” на Комисия за финансов надзор, в сила от 19.11.2018 г., определя показателите, които пенсионноосигурителните дружества трябва да съблюдават при определяне постигнатите инвестиционни резултати при управлението на активите на пенсионните фондове, наредбата също така определя и реда и начина на оповестяване на постигнатите резултати .

За количествено определяне на инвестиционните резултати на пенсионните фондове се използват две групи показатели – за постигнатата доходност и за равнището на инвестиционния риск.

➤ **Съгласно чл. 10, т.1 и т.2 от Наредба № 61 показатели за постигнатата доходност са:**

1. Постигнатата номинална доходност в процент при управление на активите на пенсионен фонд (ФДПО) за определен период се изчислява като разликата между стойността на един дял на фонда, валидна за последния работен ден на периода и стойността на един дял на фонда, валидна за последния работен ден на предходния период се раздели на стойността на един дял, валидна за последния работен ден на предходния период. Номинална доходност се определя и оповестява задължително за всяка поредна календарна година от предходния петгодишен период. Постигнатата доходност в процент при управление на активите на фонд за извършване на плащания за всяка поредна календарна година от предходния петгодишен период се изчислява съгласно т. 1 от приложение №15а от НАРЕДБА № 61 от 27.09.2018 г. за изискванията към рекламните и писмените информационни материали и страниците в интернет на пенсионноосигурителните дружества.;

2. Средната номинална доходност в процент при управлението на активите на пенсионния фонд за предходния петгодишен период, изчислена като средна геометрична на доходностите, определени по реда на т. 1, за всяка поредна календарна година от петгодишния период;

Освен за посочените периоди, пенсионноосигурителното дружество може да оповестява информация за номиналната доходност към края на всяко календарно тримесечие за предходния 24, 36 или 60-месечен период. В тези случаи полученият резултат за номиналната доходност се привежда и обявява на годишна база.

➤ **Съгласно чл. 10, т.3 и 4 показател за равнището на инвестиционния риск са:**

1. Коефициентът на Шарп. Инвестиционният риск се характеризира с променливостта на постигнатата доходност от управлението на активите на фонда. Като показатели за измерване на инвестиционния риск при управлението на активите на пенсионен фонд са възприети стандартното

отклонение на доходността и коефициентът на Шарп.

2. Стандартното отклонение (Standard Deviation) е статистическа мярка за разсейването на стойностите на една случайна величина около нейната средна аритметична или очаквана стойност и се означава с гръцката буква сигма σ . В теорията на портфейла стандартното отклонение се приема като един от основните показатели за измерване на риска на инвестиционния портфейл. По-високи стойности на стандартното отклонение означават по-висока степен на променливост (волатилност) на постигнатата доходност и съответно по-голям риск. Стандартното отклонение на доходността на пенсионен фонд характеризира променливостта в постигнатата доходност от управлението на активите на фонда, оценена посредством степента на ежедневните колебания в стойността на един дял на пенсионния фонд. По-високи стойности на стандартното отклонение означават по-висока степен на изменчивост (волатилност) на постигнатата доходност около нейната средна или очаквана стойност (σ) и съответно по-голям риск.

При сравнение на оповестени инвестиционни резултати на пенсионните фондове следва да се имат предвид както постигнатата доходност, така и стандартното отклонение на доходността. Например: ако два фонда са постигнали еднаква доходност за даден период, но имат различни стойности на стандартното отклонение, то активите на фонда с по-ниска стойност на стандартното отклонение на доходността са били управлявани по-ефективно, защото доходността е постигната при по-нисък риск.

Стойности за коефициента на Шарп се оповестяват само в случай, че постигнатата номинална доходност е по-висока от безрисковата доходност (EONIA/ STR) за съответната година.

Номиналната доходност, Стандартното отклонение и Коефициента на Шарп, показани в графиките са изчислени съобразно изискванията на Приложение 15 и Приложение 15а на Наредба 61 на КФН за изискванията към рекламните и писмени информационни материали и страниците в интернет на пенсионно осигурителните дружества.

При определяне на инвестиционните резултати на пенсионните фондове за безрискова доходност се приема стойността на индекса STR (краткосрочен лихвен процент в евро), който се изчислява и обявява ежедневно от Европейската централна банка, съгласно изискванията на Наредба № 61 на КФН за изискванията към рекламните и писмени информационни материали и страниците в интернет на пенсионно осигурителните дружества.

Текстът на настоящия Информационен материал е изготвен от Специализираната служба за вътрешен контрол при ПОД „Топлина“ АД, съгласно изискванията на Наредба № 61 от 27.09.2018 г. на Комисия за финансов надзор и е обновен на 28.03.2023 г. Информационният материал е одобрен от Ръководителя на ССВК, Председателят на УС и Заместник-председателят на УС на 28.03.2023 г.